

Nötter

- Hasselnötter
- Ekollon
- Vitsippans små nötter
- Vetekorn ("gräsfrö")
- Vingade nötter: Alm, ask, björk
- Korgblommigas utan och med pensel; solros, hästhov, höstfibbla

Vi tänker kanske först på hasselnötter. Men nötter (som vi uttrycker det på svenska) kan vara väldigt olika stora. Principen är att det utanför det egentliga fröet finns ett hårt skal. Ibland kan nötskalet ha vingar, så att fröet lättare ska kunna spridas. Många arter bland de korgblommiga har i stället en "fallskärm", en så kallad pensel, ovanpå frukten.

Nötter: hassel

Här ser vi hasselnötter i juli månad. Senare på säsongen blir ju både nötskalet och bladkransen runt om bruna. Vilda hasselnötter är ofta något mindre än sådana vi kan köpa i en butik.

Ek

Ekollonen är uppbyggda enligt en liknande princip. Även ekar som har andra bladformer än våra svenska ekar har likande typ av ollon! På nästa bild ser vi ekollonens utveckling under sommar och höst.

Juli

Augusti

September

Vitsippa –
varje pistill
blir till en nöt

Så kommer vi
till sådana
frukter som
kan kallas
”små nötter”.
På vitsippan
blir varje
pistill, alltså de
gröna
bildningarna
mitt i
blomman, till
en nöt.

Gräs – vetekorn

Det vi ofta kallar "gräsfrön" är också nötter. Alla är inte så stora som vetekornen. Tänk på att de flesta av oss äter gräsfrön varje dag; vad sägs om vete, råg, korn, havre, majs eller ris?

Vingad nöt: Alm (Skogsalm, *Ulmus glabra*)

Många rötter har någon form av flyganordning. Almens vingade nöt är ganska stor, ca 1,5 cm tvärsöver. I slutet av maj en del år kan man se almfrukter spridda "överallt" i närheten av ställen där almar växer.

Ask

Även askens
frukter är
bevingade nötter.

Björk (troligen vårtbjörk)

Björkarna har vingförsedda nötter, som är väldigt små. De kan spridas långt, så björkar tar chansen att gro och växa upp på alla markområden som är lämpliga!

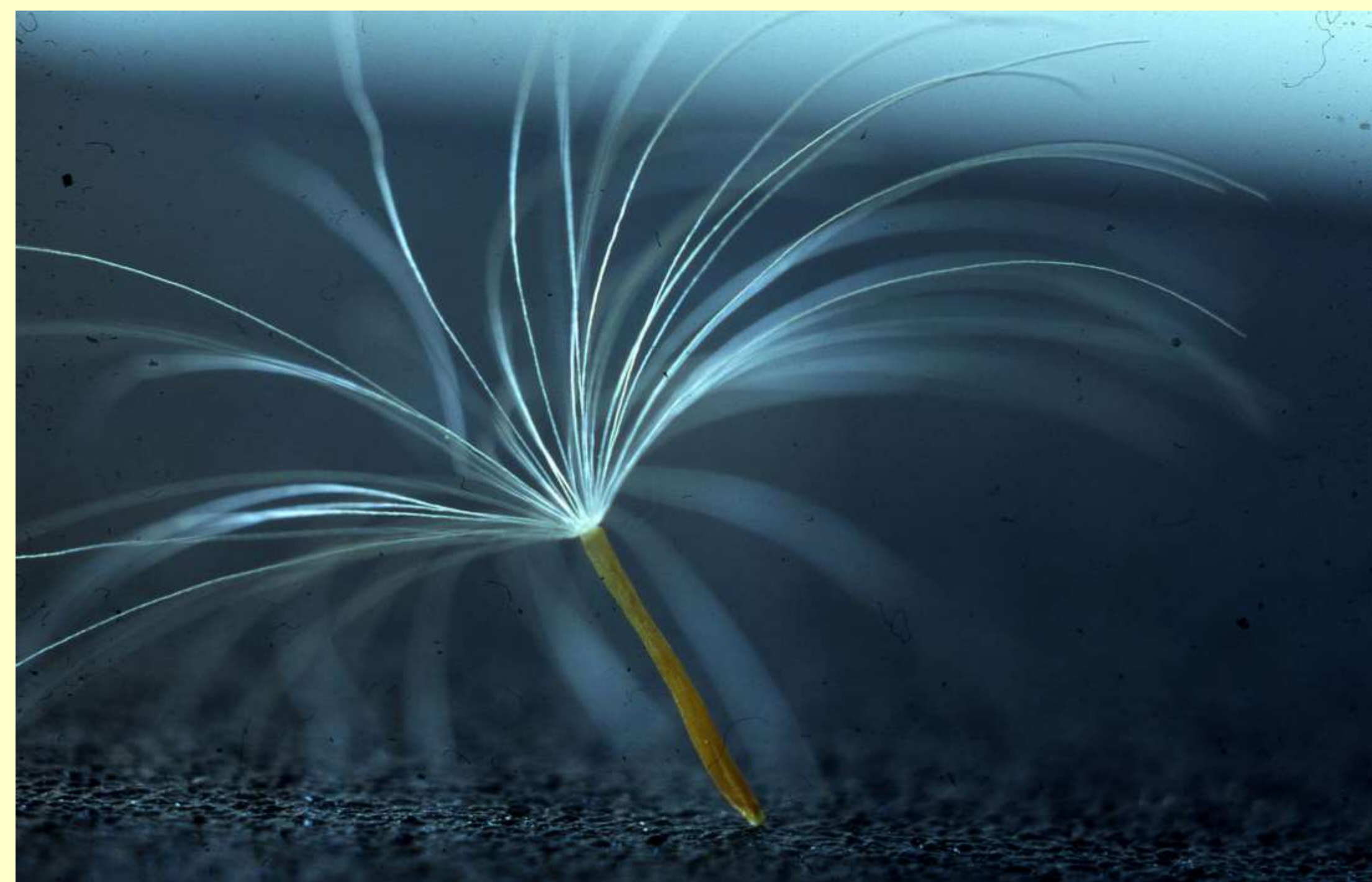

Korgblommiga; nöt utan och med pensel

Solros

Alla korgblommiga växter har nötter, men det är inte alltid de är så stora och tydliga som på solrosen. Vi använder ju också begreppet "solroskärnor" för det som finns innanför det yttre skalet.

Hästhov

Ofta har nöten hos de korgblommiga en *pensel* att flyga med. Hästhovens (tussilagons) nöt har en oskaftad hårpensel.

A close-up photograph of two autumn dandelion seed heads. The seed heads are brown and have many long, thin, white, feathery pappi extending from them. The background is a blurred green, suggesting foliage.

Höstfibbla

Höstfibblan har i stället en fjäderpensel. Både tussilago och höstfibbla har alltså tämligen långsmala nötter.